

10 GODINA

Našem uredništvu je pripala čast da napravimo, i vama predstavimo, novi broj „Sonde“ uoči 10-te obljetnice Sodingog postojanja. Time smo biomedicinski časopis s drugim po redu najdužim vremenom postojanja u našoj domovini. Kvalitetom ipak prednjačimo, to nisu informacije koje smo sami izmislili, već tvrdnje urednika nekih ostalih časopisa iz biomedicinskih područja. Što se sve dogodilo u tih 10 godina ne možemo reći, jer naše iskustvo u „Sondi“ ide tek dvije godine u natrag, ali istraživajući malo dublje saznali smo sve o počecima i putu vašeg i našeg najdražeg časopisa. Sve je počelo davne 1999. godine, kada je jedan entuzijast došao na ideju da je potrebno studentima donijeti svježije informacije koje su bile nedostupne u knjigama. To je bio student 4. godine, Davor Illeš, sada doktor znanosti i asistent na Zavodu za mobilnu protetiku. Naravno, to ne bi bilo moguće bez potpore tadašnjeg dekana profesora Vlade Careka, koji je i dan danas spreman pomoći nama, urednicima „Sonde“. „Sonda“ je izlazila u malenom formatu, na svega 12 stranica i u crno-bijeloj tehnici tiskanja. Budući da je „Sonda“ prije svega časopis studenata,

kada su dotadašnji urednici postali doktori, na njihovo mjesto su došli novi studenti. U uredništvu je tada bio Ivica Pelivan, sada asistent na Zavodu za stomatološku protetiku, koji je „Sondu“ dignuo na jednu višu razinu. Tada je Sonda već postala pravi časopis. Tvrde korice, stranice u boji, naklada od 1000 primjeraka samo su neke od zasluga dr. Pelivana. Već tada je „Sonda“ bila iznad nekih današnjih časopisa. Urednička je palica potom došla u ruke novim snagama: Dragani Gabrić, Ivanu Puharu i Danijeli Matošević koji su također asistenti na raznim zavodima našeg fakulteta. Oni su kvalitetu „Sonde“ podigli na jedan malo znanstveniji nivo i „Sonda“ je postala zanimljiva i doktorima, a ne samo studentima. Nakon njih uredništvo je predvodio Domagoj Vražić, koji nas je naučio svemu što sada znamo o uređivanju časopisa. Doista je čast svr-

stati se među sve ove doktore, specijaliste i kolege urednike, s kojima smo zajedničkim trudom doveli „Sondu“ do 10 godina postojanja.

No, uredništvo Sonde je jedno, a osobe koje su pomogle pri izradi svakog broja su nešto sasvim drugo. Doista ne znam otkuda krenuti kada bih počeo nabrajati ljude koji „Sondu“

dovedu od ideja preko izrade do tiska. Prije svega tu je naš dekan, profesor Dragutin Komar, bez čije ljubavosti i vječnog interesa za studente, „Sonda“ ne bi ugledala svjetlost dana. Također, tu su asistenti i kolege koji nesebično izdvajaju vrijeme, da

nama studentima donesu svježije informacije o novostima u stomatologiji. Ne bih želio nikoga posebno izdvajati, ali moram spomenuti da je najveću zainteresiranost pri izradi tekstova pokazala naša profesorica, naš nepresušni izvor izuzetno kvalitetnih i zanimljivih tekstova, Ivana Miletić. Ovi putem joj se svi zahvaljujemo

N našem uredništvu je pripala čast da napravimo i vama predstavimo prvi broj uoči 10-te obljetnice sodingog postojanja. Time smo biomedicinski časopis s drugim po redu najdužim vremenom postojanja u našoj domovini.

REKLI SU O NAMA...

▣ Ove se godine slavi deseta obljetnica izlazenja Sonde - lista studenata Stomatološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. To je ujedno i prigoda da se prisjetimo brojnih izdanja ovog časopisa koji je kroz vrijeme mijenjao naziv, sadržaj i formu s ciljem kontinuiranog stremljenja ka boljem. Prvenstveno zamišljen kao informativni list studenata stomatologije, tijekom vremena Sonda sve više uz svoju primarnu funkciju informiranja razvija i ne manje važnu funkciju učenja i podučavanja. To je i pred studente, ali i pred nastavnike postavilo dodatne zahtjeve za primjerenim, jednostavno i razumljivo sročnim stručnim sadržajima kojima se uspješno nadopunjavaju ili se pak u većem djelu mogu zamjeniti pojedini odjeljci postojećih klasičnih udžbenika. Ta je zadaća bila izuzetno zahtjevna budući da je iznimno teško u kratkoj pisanoj formi uz primjeren odabir kvalitetnih ilustracija prezentirati složene stručne sadržaje iz svih osam stomatoloških disciplina. Zahvaljujući sposobnosti uredništva i brojnih suradnika i ta je prepreka uspješno savladana. U vremenu implementacije bolonjskog sustava visokoškolskog obrazovanja nastojanja da studentima približimo nastavne i stručne sadržaje, te da oni budu dostupni svakom studentu zahtjevan je i hvale vrijedan posao. Razumljivo je da svako uredništvo pokušava časopisu udahnuti dašak novoga, što je vidljivo i iz prethodna dva broja Sonde. Mladi su ljudi pronositelji novih ideja i njihove implementacije. Stoga pozdravljam sve napore sadašnjeg uredništva i želim im puno uspjeha u narednim godinama rada.

Prof. dr. sc. Dragutin Komar

SONDE

na pomoći pri izradi svakog broja našeg časopisa. Pisanje tekstova je samo jedna od karika u izradi dobrog časopisa. Bez pomoći naših prijatelja iz tehničke službe Ivica Povaleca, Željka Strugara, Dina Tödtlinga, Željka Đuraka te dragih prijatelja Lade Prišlič, Jasne Lukačević i sestre Denis Milošević, izrada „Sonde“ bila bi u mnogočemu otežana.

Pohvale od strane bilo koga su doista nešto, što sve nas drži u tom entuzijazmu pripreme svakog novog broja. Zato smo preponosni na pohvale od strane naših profesora, naših bivših kolega i našeg predsjednika Komore. Hvala Vam na ukazanom povjerenju, jer bez svih Vas „Sonda“ ne bi bila to što je danas.

Svaka karika stomatologije je bitna, jer lanac se poznaje po najslabijoj karici, i zato smo uvijek pokušali jednako obuhvatiti sve zavode našega fakulteta. Koliko god slušali priče i neke „druge strane“ stomatologije, činjenica koju svi moramo priznati jest da smo na fakultetu koji čini temelj stomatologije Hrvatske i da su stomatolozi koji već dugi niz godina nižu svjetske uspjehe upravo bivši studenti ove kuće, a mi smo ponosni što kao časopis predstav-

ljamo naš fakultet i moramo mu vratiti na način kojim se „on“ ponio prema nama, a to je biti najbolji.

Luka Lubina

► Razmišljajući kako opisati svoje vrijeme provedeno u uredništvu Sonde u nekoliko rečenica, došla sam do zaključka da to nije

Pohvale od strane bilo koga su doista nešto što sve nas drži u tom entuzijazmu pripreme svakog novog broja. Zato smo preponosni na pohvale od strane naših profesora, naših bivših kolega i našeg predsjednika Komore.

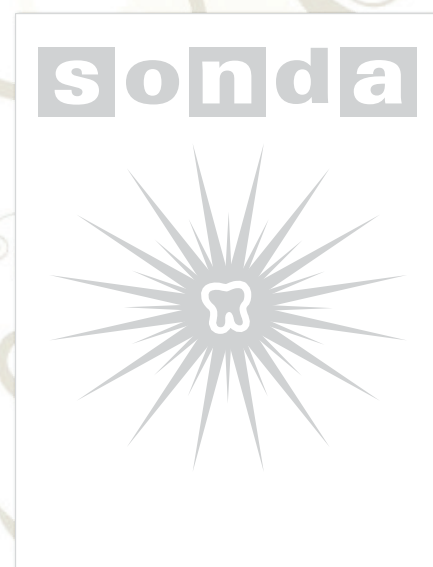
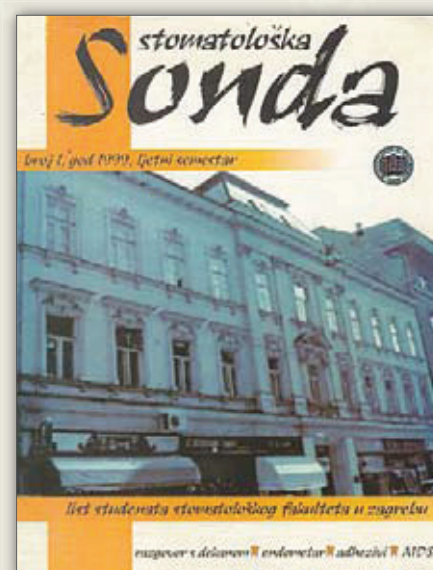
nimalo zahvalan i lagan posao. Zapravo je prilično teško učiniti retrospektivan osvrt na jedno minulo razdoblje bez doze sjete i melankolije. Teško je ne prisjetiti se kasnih popodnevni, ili preciznije, večernjih sati provedenih u „buksi“ i teškog zvuka zatvaranja ulaznih vrata fakulteta za nama, prilično ambiciozne potrage i

► Poštovani Glavni uredniče g. Lubina, poštovano uredništvo, povodom izlaska vašeg jubilarnog broja Sonde, dopustite mi da vam prenesem iskrene čestitke vaše strukovne komore. Upornost, postojanost, poštivanje načela struke te predanost Vaša i Vaših prethodnika, stvorili su Sondu, list studenata, struke i crtica iz svakodnevnog studentskog života. Neosporno je to da ste se razvili u štivo koje zauzima vrh pisane riječi u stomatološkoj struci Hrvatske. Tim je veća vrijednost Vašeg rada ako primijetimo da je danas, u svakom pogledu, vrlo teško započeti, a posebno održati, tiskovinu te razine. Svojim radom zadužili ste ne samo generacije studenata već i starije kolege i hrvatsku stomatologiju.

Od srca Vam želim još puno godina Sonde na veselje sviju nas.

Hrvoje Pezo, dr.stom.

Predsjednik Hrvatske stomatološke komore

pregovaranja sa sponzorima, pokušaja stvaranja inovativnih ideja u područjima u kojima su inovacije već davna prošlost, sastavljanja rasporeda i prioriteta poslova među urednicima, prvih koraka u pisanju

ših mladih ljudi da prošire svoje znanje, i dobar put da se ponekad „pokrije“ nedostatak pisanog materijala na hrvatskom jeziku. Sonda prati i život studenata u slobodno vrijeme i takvu ideju pozdravljam

► Uz Sondu me vežu lijepe uspomene. Bilo je to vrijeme entuzijazma, želje za promjenom, bujice ideja. Nije nam smetalo što smo nas četvero radili u malo sobici od dva kvadratna metra, na jednom kompjutoru. Nije bio problem doći ranije i otići doma minutu prije nego gospodin Željko zaključa ulazna vrata. Kad bi se vrijeme vratilo, opet bih radila za Sondu.

Danijela Matošević

članaka, recenzijama i lektoriranju, pripremi časopisa za tisak i grafičku obradu, pisanja bezbrojnih zamolbi i dopisa, ušhita pri sastavljanju programa i sadržaja nekog novog broja, i na koncu, beskrajne radosti i ponosa kod lijepljenja najavnih plakata prije izlaska Sonde iz tiska. Svaki broj bio je kruna jednog velikog truda, odricanja, nebrojenih sati rada i, prvenstveno, entuzijazma svih članova uredništva. Kako su prolazile akademske godine, izmijenilo se nekoliko postava uredništva, i danas, bez imalo srama i lažne skromnosti, svi skupa možemo reći da smo radili i odradili dobar posao, na kojeg smo bili, i možemo biti ponosni. Beskrajno sam sretna što Sonda i dalje egzistira u jednako kvalitetnoj izvedbi kakvu smo i ostavili, zahvaljujući mlađim kolegama te se iskreno nadam da ćemo imati priliku i nakon predstojećeg niza godina napisati ponovo jedan kratak osvrt o razdoblju nastanka i sazrijevanja tada već vjerojatno tradicionalnog studentskog časopisa Sonda.

Dragana Gabrić Pandurić

► Poštovani,

Vrlo sam zadovoljan i ponosan da naši studenti već 10 godina uređuju i izdaju časopis koji smatram da je izrazito kvalitetan. Mislim da nema takvog časopisa, ne samo u našem okruženju nego i u zemljama koji imaju daleko bolje uvjete. Teme su dobro odabrane, ima dosta podataka iz studentskog života i dobro odmjerjen broj stručnih radova. Sve to pokazuje želju na-

sve dok se vodi računa o ugledu kuće i pojedinca. Vođeni razgovori s djelatnicima fakulteta su zanimljivi i izvor su podataka za studente.

Možda bi trebalo malo više posvetiti pažnje znanstvenom radu studenata (znam da je u moje studentsko vrijeme postojao medicinski časopis „Medicinar“ koji je vrlo uspješno prikazao znanstveni rad studenata medicine i stomatologije). Ne mislim pri tome da Sonda postane znanstveni časopis, ali bi i nama učiteljima pružilo informacije o kvaliteti znanstvenog rada studenata što može biti korisno i pri odabiru znanstvenih novaka. Kod objave stručnih i znanstvenih radova, posebnu pažnju treba obratiti kvaliteti recenzenata i takve radove treba recenzirati.

Studenti naše kuće mogu očekivati punu pomoć i podršku djelatnika Zavoda za endodonciju i restaurativnu stomatologiju u njihovom daljnjem radu. Želim Vam još puno, puno ovako uspješnih i dobrih časopisa na ponos vaših učitelja.

Prof.dr.sc. Ivica Anić

► Posao u Sondi sam prihvatio na 4. godini fakulteta te se njime bavio gotovo do završetka studija. Tada je nas četvero hrabrih urednika (čitaj: urednika, lektora, korektora, ostalih uradi-sam-poslova) preuzelo časopis od prethodno uhodane postave. U početku smo bili prilično izgubljeni jer smo „u hodu“ učili kako pisati i uređivati tekstove, komunicirati s poslov-

nim svijetom, evaluirati pristigle materijale i sl. Moglo bi se reći da smo silom prilika usavršili i rad na računalu te podigli znanje hrvatskog jezika na višu razinu. Obzirom da smo posao radili u prilično klaustrofobičnim uvjetima i nakon nastave, nerijetko se događalo da se isti dovršavao kod kuće u kasnim noćnim satima. Za cijeli je posao bila potrebna jaka motivacija jer je jedina naknada za obavljeni posao bilo zadovoljstvo i osjećaj da doprinosiš u relativno inertnom studentskom okruženju. Drago mi je što svake 2-3 godine Sondu preuzmu izrazito entuzijastični ljudi koji nesebično ulažu svoje vrijeme i energiju kako bi svojim kolegama olakšali polaganje ispita ili ih makar razveselili stranicama „Žute Sonde“.

Ivan Puhar, dr.stom.
Zavod za parodontologiju

► Pradavne 1999. skupina entuzijasta - tada studenata 4. godine našega fakulteta odlučila se prihvatiti posla i potrošiti jednu od prvih donacija tada još prilično svježeg Studentskog zbora Sveučilišta u Zagrebu. Tako je nastao projekt SONDA. Budžet za četiri broja iznosio je 6000 Kn pa je odlučeno da će se budžet pokušati povećati organizacijom studentskih događanja u kantini stomatološkog fakulteta. Prvi tulum prikupio je znatna sredstva i omogućio dobavu prve opreme potrebne za početak rada na sondi - aparat za pečenje kokica koji se pokazao vrlo mudrom investicijom. Tako je uz miris kokica u kasnim noćnim i ranim jutarnjim satima u prostoru kantine našega fakulteta rođena prva stomatološka sonda. Konceptcija časopisa bila je ponuditi studentima edukativne, znanstvene sadržaja o temama o kojima se tada malo znalo - adhezivima, endodoncij i sl..., no najviše odjeka imao je „zabavni“ dio - preteča današnje žute sonde. I tako uz fotokopiranje, printanje, rezuckanje i kopiranje na folije nastaju prvi i drugi broj ovog časopisa. Već od samoga početka časopis je interesirao i upravu fakulteta - s tada dekanom Prof. dr. sc. Vladom Carekom te je dobivena i prostorija u uličnom prolazu - sada zazidana - gdje su padale ideje, nastajali članci, stripovi, horoskopi i sve ostalo što je bilo dijelom tadašnje Sto-

matološke sonde. Jedna od osoba koja je uvelike sudjelovala u svim organizacijskim aktivnostima (naročito tulumu), a koju moram spomenuti je Ljubica Paradžik - koju možemo smatrati organizacijskim genijem svega što se događalo oko sonde i u sondi. Gledano iz današnje perspektive počeci Sonde bili su skromni, ali nadasve zabavni - a trud svih kasnijih generacija i sve veći i veći entuzijizam doveo je do toga da Sonda postane respektabilni studentski, ali i stomatološki časopis u Hrvatskoj.

Dr. sc. Davor Illeš spec. stom. prot.

▶ Čestitam uredništvu studentskog časopisa „Sonda“ na obljetnici za 10 godina rada i postojanja. Prisjećajući se početka izlaženja časopisa ne mogu zaboraviti moj prvi dojam, a taj je bio da će časopis biti kratkog vijeka obzirom na vrlo zahtjevan projekt koje si je postavila grupa hrabrih studenata entuzijasta. Sve nas je iznenadila kvaliteta posebice članaka a također dizajn, tisak sponzori i dr. što se može mjeriti i sa mnogo renomiranijim stručnim časopisima. Protekle godine su proletile i ne samo da je časopis opstao, nego je njegova kvaliteta bila sve bolja. Ono što je po meni važno naglasiti je to da su se tijekom godina promijenili brojni studenti u uredništvu, a neki od njih su danas mladi znanstvenici zaposleni na našem fakultetu koji su upravo u Sondi pokazali svoje prve interese za nastavnim i znanstvenim radom. Časopis je pomogao mnogima, prvenstveno studentima da si olakšaju praćenje nastave i polaganje ispita, a također i mnogim drugim kolegama koji su na edukaciji ili specijalizaciji. Na kraju, želim

svima koji su sudjelovali u ovom projektu puno sreće i još mnogo uspješnih godina.

**Prof.dr.sc. Darije Plančak
Predstojnik Zavoda/Katedre
za parodontologiju**

▶ U čast desete obljetnice izlaženja časopisa SONDE s radošću sam prihvatila poziv uredništva da napišem par prigodnih riječi.

Prije svega želim uputiti iskrene čestitke sadašnjem uredništvu SONDE kao i svim prethodnim urednicima i članovima uredništva, studentima našeg fakulteta, svim autorima, nastavnicima i suradnicima koji su uloženi trudom, radom i entuzijazmom doprinjeli i doprinose razvitku časopisa, a povrh svega želim čestitati i zahvaliti dekanima i djelatnicima Fakulteta koji su kadrovskom i financijskom potporom omogućili opstojnost naše SONDE koja danas slavi svoj jubilej.

Listajući zadnji broj, do kraja estetski i stručno uređenog časopisa, vraćam se nakratko u prošlost, točnije 10 godina unatrag kada je izašao prvi broj SONDE. Tada se još nije mogla znati budućnost časopisa kao ni ishod projekta čiji je cilj bio stvoriti stručan časopis koji je ujedno i zbirka nastavnog štiva i informator svakidašnjih događanja na Fakultetu. Premda skromnih tehničkih mogućnosti, SONDA nas je svojim zanimljivim stručnim i popularnim priložima o aktivnostima, događanjima i životu studenata i nastavnika na Fakultetu već u prvom broju sve osvojila, a sa svakim novim brojem pokazalo se da projekt nije bio uzaludan. Obilje entuzijazma, marljivog i predanog rada generacija

studenata i suradnika koji su se uključili u rad časopisa, uspjeli su održati kontinuitet izlaženja SONDE, a uz to povećati i nakladu. Iako je zadržala status studentskog časopisa, po kvaliteti SONDA je tijekom godina svog postojanja, evoluirala u moderan, stručno oblikovan i informativan studentski časopis.

Tijekom proteklog desetljeća, on je informirao, obrazovao, preporučivao, kritizirao, hvalio, prepričavao, zagovarao i bivao sve bolji i zanimljiviji te dosegao razinu modernog stručno-popularnog časopisa kakav je danas.

Stoga sam sretna i ponosna biti profesorom na našem Fakultetu koji ima studente koji uz svoje redovne obaveze pronalaze vrijednosti osmisliti projekte kao što je SONDA te nastaviti raditi na njima i uz to poticati mlađe generacije da nastave njihov rad na čemu im od srca čestitam. Na ovom značajnom i lijepom jubileju čestitam i svima ostalima prvenstveno mojim kolegicama i kolegama koji su potaknuli studente na osmišljavanje izrade SONDE, jedinog i jedinstvenog lista studenata stomatologije u Hrvatskoj ali i koji svojim svakodnevnim radom potiču i usmjeravaju studente prema najvišim ciljevima i stvaraju od njih sposobne i svestrane stručnjake.

Stoga u ime mojih suradnika sa Zavoda za oralnu medicinu i u svoje osobno čestitam uredništvu časopisa SONDA i svim autorima i suradnicima ovaj vrijedan jubilej u nadi daljnje uspješne suradnje i sljedeće obljetnice.

**Prof.dr.sc. Marinka Mravak Stipetić
Predstojnica Zavoda za oralnu medicinu**

▶ Publicistička djelatnost studenata stomatologije Stomatološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu datira još od davnih dana kada su se sporadično pojavljivala različita glasila studenata, a kao što su Inlay, Pulpa i konačno Sonda. To govori u prilog da naši studenti osim velikih studentskih obveza koje imaju još uvijek stižu odrađivati i ove dodatne aktivnosti te iz broja u broj biti stručniji, zanimljiviji i na zavidnoj kvaliteti. Današnja Sonda predstavlja sinonim za skupinu kvalitetnih studenata različitih generacija koji na njoj rade, ali i one koji Sondu čitaju te Instituciju u kojoj Sonda živi, a to je Stomatološki fakultet. Promatrajući s pozicije glavnog urednika znanstvenog časopisa Acta Stomatologica Croatica, vidljiva je visoka kvaliteta članaka kao i grafičkog dizajna koju Sonda posjeduje. Stoga je časopis Sonda redoviti poklon svim mojim inozemnim kolegama jer daje sliku studentske organizacije i institucije u kojoj djelujem. Iskrene čestitke na ustrajanosti i jubilarnom broju.

Hrvoje Brkić,
glavni urednik Acta Stomatologica Croatica